

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 8 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Korteszvilág Debrecenben. Döntő harc előtt.

Országos esemény lesz a III. kerületi képviseléválasztásból. A régi rendszer feltámadási kísérlete ez valóban és ezen kísérlet fölött fog ítéletet mondani január 28-án a választó polgárság. A függetlenségi és 48-as párt jelöltjének a győzelme most a függetlenségi politika győzelme lesz, bukása pedig, amire nincs eshetőség, a régi rendszer győzelmét jelentené.

Tisztában van ezzel az egész ország és ez magyarázza meg a roppant érdeklődést. Annyi képviselő 1849. óta nem volt Debrecenben, mint most. Az ország tulsó végéről felkerekednek a függetlenségi párt lelkes emberei és Debrecenbe jönnek, hogy részt vegyenek ebben a választásban, amelynek jelentőségét annyira felfújták a régi, bukott rendszer hívei.

Az országban van csak izgalom, Debrecenben azonban meglehetősen nyugodt még mindig a hangulat. Hiszen el lehetne képzelni azt, hogy például csupa véletlenségből is elbukna a 48-as zászló és győzhetne az a Degenfeld József, akinek 18 éves főispánkodása egyenes arculesapása lenne a függetlenségi törekvéseknek. Nem, ez nem történhet meg Debrecenben, ahol a „nemes“ gróf

jól ismert alak a multból; neki nem lehet szava az új korszakban és éppen Debrecen nevében nem.

Mi, a kik folyton a közélet ütőerén tartjuk a kezünket, kacagjuk ezt a január havában rendezett áprilisjáratást, a mit a régi rendszer hívei rendeznek Degenfeld főrendezése alatt. A külsőségek, a díszletek igen szépen mutatnak, a kar jól működik, a szereplők jól elmondják betanult szerepeiket, de azért ez a szép előadás mégis csak komédia. Mi legalább, a kik hivattott bírálói vagyunk a helybeli komédiának, komolyan nem vehetjük ezt a színjátékot.

Nincs eshetőség reá, hogy a „nemes“ gróf pártja győzhessen, nemcsak azért, mert nemtelen eszközöket használ a választási küzdelemben, de azért is, mert a jelölt Degenfeld József. Elképzelhetetlen, hogy ez a polgárság akarná a „nemes“ gróft, a régi, bukott rendszer inkarnátus képviselőjét feltámasztani.

Ezt azonban nem tudja az ország, ahol nem is sejtik, hogy ez a politika komédia, amelyet oly nagy komolysággal játszanak le Degenfeld gróf és társai; csak a régi rendszer farsangi álarcos bálja. Az álarcot azonban január 28-án le fogja rántani a debreceni polgárság öntudatos akarata. A régi rendszer bukott főispánja nem kell képviselőnek; ilyen szégyen nem érheti a debreceni polgárságot. Az

a sok arculesapás, amiben részt vett a „nemes“ gróf főispánbaszkodása alatt a debreceni polgárság, még mindig éget és mikor a Csanak János zászlója diadalmasan fog lobogni a III. kerületben január 28-án, az annyit fog jelenteni, hogy a régi rendszer számára nincs feltámadás. Nincs és nem is lesz.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Az ülésen **Rakovszky** István elnökölt. **Szabó** István volt az adóreform első szónoka.

— Mint kigazda és mint földműves szólok — kezdte a derék parasztképviselő.

A javaslatról elismerte, hogy abban van arányosítási szándék, de a nagybirtokosokkal szemben még mindig elnyomja a kisbirtokosokat. Egyedül a kataszteri igazgatási kényszer törvénybe iktatása volna alkalmas a kiáltó aránytalanságok megszüntetésére. A községtől ezt a kezdeményezést nem várhatni, mert azok vezetését a nagybirtokosok tartják hatalmukban.

Hock János: Ne kérjed a kiigazítást, mert felemelik itt is, amott is!

Szabó István: Az igazságnak érvényesülnie kell még akkor is, ha emeléssel jár. (Helyeslés.) A tíz holdig terjedő birtokot az adó alól mentesíteni kell. (Elénk helyeslés.) Az adókiadó bizottságokban a községi előjárásoknak helyet kell adni. Ezek olyan reformok, melyekért nem kell Bécsbe futkosni. (Tetszés.) Az ország kigazda közönsége a függetlenségi párttól várja ezeket a reformokat.

Lukács László: Kikapcsolták! (Derűtség és zaj.)

Szabó István: A magasabb osztályok a földművelő népet a paraszt jelzővel szok-

Veres anyó.

I.

Miért van az, hogy azok az érzékeny jelenetek, amelyeknek csak szemtanúi vagyunk, gyakran könyekig megindítanak bennünket, azok meg, amelyeket magunk élünk át, gyakran majdnem teljesen hidegen hagynak?

Amit most el akarok mondani, mindössze egy fagyos téli reggel emléke, egy jelenet az egész és maga az ellágyit, ha eszembe jut, — talán jobban, mint maga a jelenet.

Az ezred kisebb csapatokra oszolva haladt a hideg, szürke téli reggelen. Tisztán, röviden hangzott a bajonetek csengése és a fáradt, fázós lábak nehéz dübörgése. Oly metsző volt a hideg, hogy az ezred nőit az első szavaknál elakadtak, mintha megfagytak volna, amint a legények ajkát elhagyták.

Az ezred után fáradtan lovagolt a parancsnok. Szemöldöke hatalmas volt, mint egy bajusz, — mint valami hajtott ékezet, úgy nehezedett rá téglaszínű arcára. A szavai nehezen törtek elő, mint valami

menyörgés, — a cipői rettenetesen ki-nozták.

Visszafordította fejét, már amennyire a jéggé fagyott dolmány nyaka engedte.

És vagy ötven lépésnyire a háta mögött megállta a Veres anyó szánalmas körvonala, aki kis kocsija előtt jött, két sovány kutyája között.

Veres anyó! Valami legénytől kapta ezt a nevet, a haja színéért. Az a szín már régen elmúlt, de a neve még most is megvolt. A gyönyörű, tűzrólpattant lányból nem maradt már egyéb, csak egy száraz öregasszony, meg a két kék szem, amely mindig olyan volt, mintha könyeznék.

S az arca tele volt végtelen jósággal, mert az asszonyok arca, amint vénül: vagy **mogorva** lesz, vagy nagyon jóságos.

Harminc éve baktatott már a katonák után Veres anyó és olyan gyöngédséggel járt az esze a nehéz lépésű legénységen, ezek alatt a hosszú kilométerek alatt.

A parancsnok mogorván tekintett rá és megszólalt:

— Nem tudom, mi baja van ennek is, hogy a legénység után santikál ebben a gyalázatos időben.

A kapitány, aki parancsnoka baloldalán

lovagolt, úgy vélte, kötelessége az ezredesnek igazat adni. Még mogorvábban nézett hát vissza Veres anyóra és azt mondta:

— Mert eszelős, parancsnokom. Ez az asszony bolond.

Szerencsétlenségre ezt meghallotta a hadnagy, aki az utolsó szakasz előtt gyalog ment. Eszes és iparkodó fiú volt, aki szép jövőnek nézett elébe. Meg volt az a megbecsülhetetlen tulajdonsága, hogy jobban higgyen a főlebbvalóinak, mint a szentírásnak. Magához intette az őrmestert, aki a csapat mellett haladt, mint valami juhász-kutya és azt mondta neki:

— Tartsa rajt a szemét az öreg asszonyon.

— Igen, hadnagyom. — Kissé nehéz feje volt, azért maradt meg alacsony rangjában. Végighuzta goromba keztyűjét vastag bajuszán, megszántotta a köpenyegét és gondolkozni kezdett a hadnagy parancsán, a mi, úgy látta, mélységes titkokat rejt el előle.

II.

Az ezred megállott a parancsnoknak sippjelére. Veres anyó kissé fűgőbben közeledett a letelepedett csapathoz. Gőz szállott

ZEGYLET
RUSITÓJA
JOS
TCZA 38

rem!

vátel!

önségnek
hogy a
levő Ko-
letet át-
beren-
gy a fő-
vobb vá-
Debrecen
szerzett
elyzetben
igények-
ekvésem
iszta és
é. kö-
demeljen,
át kéri

ér

em!

4-én d. e.

RE

felosztására
ságnak s a
ól, valamint
ezek után a
e.

álasztása.

s. k.

ségében köz-

rák

huz-
dók,

akhoz
jabb
azán
egol-
ajtók

lett:

k.

ták illetni. Lehet, hogy ezt gyakran jóhiszeműen is alkalmazzák.

Hook János: Mindig jóhiszeműen.

Szabó István: De még többször lenézően, gúnyosan használják ezt a kifejezést. Vannak urak, akik ezzel megvetésüket akarják kifejezni.

Hódy Gyula: Azok szamarak!

Szabó István: Negyvennyolc előtt párbajt vívott az ur, ha parasztnak neveztek. A megbélyegző kifejezés ellen tiltakozom. Kérem az urakat, ne szégyenítsék meg ezzel a földmivelő népet. Nem címkórságból hangoztatom ezt, hiszen a címkórság az urak betegsége (Derűtlenség), hanem azért, mert ismerem a nép érzéseit.

Hook János: De erről csak nem lehet törvényt hozni!

Szabó István: Tudom, de tán a parlamentben elhangzó szónak lesz hatása. A javaslatot nem fogadom el. (Élénk helyeslés.)

Bernát István: Reflektál Szabó István beszédére. A paraszt kifejezést alig lehet kiküszöbölni.

Szabó István: Az urakon áll!

Bernáth István: Tartalommal kell megtölteni ezt a jelzót, akkor dicsőítővé válik egy osztálynak. (Zaj. Ellentmondások.) Sándor Pál a nagybirtokosoktól akarja megvédeni a kisbirtokosokat. Miért nem óvja inkább az áruuzsorától? Miért támadja a szövetkezeteket?

A merkantilisták, akik harcot indítottak a javaslat ellen, negyven év alatt annyi kedvezményt csikartak ki, mint negyvennyolc előtt a nemesek. Ennek dacára például az ügyvédek teljes kereseti adómentességre vindikálnak. (Zaj.) A takarékpénztárak elszaporodtak, ami szintén számtalan kedvezésnek köszönhető.

Bródi Ernő: Szegény nagybirtokosok!

Rakovszky István (az elnöki székben): Kérem, a takarékpénztárak sem olyan szegények!

Bernáth István: Én nem képviselem a nagybirtokosokat, mert azok már sokszor a merkantilisták mellé állottak. Elfogadja a javaslatot.

Beniczky Ödön: A házszabályokhoz kér szót. Polónyi a minap azt mondta, hogy a néppárt az adójavaslatokkal szemben való magatartását a kongruajavaslatok sorsától tette függővé. Ez nem áll. Polónyi azt is mondta, hogy a néppárt a kongruajavaslatot a saját keresztapasága alá akarja helyezni. Hát nem bánja, de akkor szívesen látja a keresztelőn Polónyit komának. (Derűtlenség.)

Főlkialtások: No koma, mit szól székhez? (Derűtlenség.)

Polónyi Géza: Személyes megtámadás címén szólal fel. A néppárt magatar-

ki a forró kávékatlanból s akkor az őrmester oldaléppett hozzá:

— Menjen innen anyó. Nem szabad árulni, az ezredes parancsa.

A csapaton meghökkenés futott végig. Legjobban az ezredes maga lepődött meg. De nem merte tisztjét az emberek előtt meghazudtolni.

A kapitány meg a hadnagy tiszteletteljesen hallgatott.

Az öreg asszony kábultan állott, mintha a lába odafagyott volna és szemét zavartan hordta végig a csapaton.

Mindnyájan mozdulatlanul állottak a könyves szemü vén asszony előtt. — Ah! Hogy találjak szavakat, hogy tudjam leírni azokat a ráncokat, a mikkel a fájdalom barázdálta az öreg arcát.

Ebben a pillanatban kilépett a sorból egy katona, levette sapkáját, a mely szóke fejét takarta, beledobott egy sout és megindult vele a többiek előtt.

— Rajta, pajtások, az öregnek.

És a sout csengve hullottak a sapkába, kacagások csendültek fel, biztatták azokat, akik haboztak, hogy kioldják-e zseb kendőjük sarkát, volt, aki a szomszédja helyett is adott, mert tudta, hogy annak ninc-

tásából következtetett arra, amit mondott. Ha tévedett, bocsánatot kér! (Derűtlenség.) Különben érzi, hogy a néppárt támogatja az adójavaslatot, mert ebből bőven kielik majd a kongrua.

Emödy József: Az adójavaslatokhoz szól. Szemére hányja Sándor Pálnak, hogy még földosztó törekvéseket is propagált.

Markos Gyula: Majd felosztjuk a Lipótváros pénzét!

Kelemen Samu: De a nőket magadnak tartanád meg, ugy-e? (Viharos derűtlenség.)

Emödy József: Polemizál Éber Antallal, aki szerinte a minap „bravuros szavakat” mondott s az agrár szempontból lírávalva a javaslatot, azt elfogadja.

Emödy József és Kelemen Samu beszéltek meg, azután az ülés háromnegyed kettőkor véget ért.

Justh Gyula a király előtt.

A képviselőház elnöke Bécsben.

Bécs, január 26.

(Magy. Tud.) Justh Gyula, a képviselőház elnöke, délelőtt fél 11 óráig a magyar házban tartózkodott. A délelőtt folyamán a házelnök gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter látogatását fogadta. Fél 11 órakor Justh Gyula gyalog ment át a Burgba, ahol a király 11 órakor fogadta kihallgatáson. Justh Gyula jelentést tett az uralkodónak. A jelentés az aktuális politikai kérdések kapcsán a függetlenségi párt hangulatának kifejezése mellett kiterjed az egész parlamenti szituációra.

Bécs, január 26.

Justh Gyula a kihallgatáson, amely háromnegyed óra hosszáig tartott, részletes jelentést tett a királynak. A kihallgatás után a házelnök a magyar Házba ment, ahol átöltözött, azután látogatást tett Bienerth báró osztrák miniszterelnöknel és Weiskirchner Richárdnál, a Reichsrat elnökénél. Azonkívül leadta névjegyét Schiess lovag kabinetirodai igazgatójánál és Daruvary udvari tanácsosnál. Justh Gyula 11 óra 40 perckor utazik vissza Budapestre.

Igen gyorsan terjedt híre Justh audienciájának. Már köztudomásúvá

pénze, megéljenezték azt, a ki öt sout adott, egy őrmester ezüst pénzt vetett a sapkába. Kiabáltak.

Oh, mennyire igaz az Alfred de Vigny mondása: „A hadsereg jó könyv arra, hogy ha felütik, az emberiséget megismerjük belőle”.

III.

Senki sem mert tiltakozni, pedig ez talán nem is volt szabályszerű dolog.

A kis szóke katona visszatért a sapkájával, a mely szinig volt pénzdarábokkal.

Megállott az öreg előtt és jókedvűen mondta:

— Tartsa csak a kötényét, anyó.

Az asszony szinte nem mert örülni neki. Kételkedve, reménykedve kérdezte:

— Hát mind az enyém?

A katona intett a fejével és kiöntötte az ezred adományát.

És ekkor Veres anyó, a ki könyves szemmel tartotta köténye két sarkát, felkiáltott:

— Köszönöm, drága gyermekeim, köszönöm.

És nikor elindultunk, még akkor is ott állt. Azt hiszem, sirt.

Michel Corday.

lett, hogy Justh kifejtette a korona előtt a maga álláspontját. A kihallgatásnak egyik fontos mozzanata volt, midőn a király azt kérdezte tréfásan, hogy igaz-e, hogy ő visszakarja idézni az obstrukciós napokat? Justh ez ellen kellő tisztelettel tiltakozott és azután kifejtette, hogy Magyarországon a közel jövőben csak akkor lehet békés kormányzat, ha ezt vagy a függetlenségi párt vagy bármely pártalakulás függetlenségi alapelvekkel viszi.

Neki és barátjainak eszük ágában sincs háboruságot csinálni, sőt ellenkezőleg, ők a békés, a tartós, áldásos munkát akarják biztosítani. Ez nemcsak a saját, hanem jóformán az egész függetlenségi pártnak óhaja és felfogása. Nincs a pártban tíz-tizenöt embernél több, aki más véleményen volna. A párt áll és bukik a bank szétválásról eszméjével. Ha azonban a párt kívánságainak megfelelőleg oldják meg azt a kérdést, simán és gyorsan le lehet bonyolítani a többi kérdéseket és úgy a katonai, mint a választói jog kérdéseiben könnyen meg fogják találni a megértési és elintézési alapot. Ez az egyetlen kérdés, ha helyesen megoldják, hosszú időre nyugalmat, meglegedést és céltudatos, zavartalan munkásságot jelent, melynek részesévé lehet tenni egész Magyarországot és kapcsolt részeit. O felső Justh fejtegetéseit nagy érdeklődéssel hallgatta, de a maga részéről semmiféle nyilatkozatot nem tett. Éppen csak annyit mondott, mikor a Ház elnökét kegyesen elbocsátotta, hogy újból meggyőződött, hogy Justh őszinte politikus.

P. Nagy Zoltán zeneiskolája.

Látogatás az iskolában.

Alig néhány hónapja, hogy a napilapok hírovtában szerényen meghuzódó kiközléményből arról értesült a debreceni közönség, hogy P. Nagy Zoltán, állami képesítő okleveles zenetanár, zeneiskolát alapít. E tények kulturális jelentőségét belátta a közönség s ma, az alapítás utáni ötödik hónapban már — mint szemtanuk állíthatjuk — virágzó tanintézeté izmosodott az iskola.

Az intézet páratlan felkarolásának egészen természetes okai vannak. Ezek közül az okok közül csak a legközelebbieket említjük fel, mert a távolabbiak felsorolása közben oly ténre tévedhetnénk, ami feszélyező kijelentéseket csalna ki tollunkból, városunk eddigi zenepedagógiájára vonatkozólag. Ez alkalommal, ez nem lévén célnünk, abban keressük és találjuk az új zeneiskola hatalmas fellendülésének legközelebbi okát, hogy P. Nagy Zoltán már 12 év óta szolgálja a művészet szent ügyét, olyan apostoli lelkesedéssel, olyan kitartással s olyan szembetűnő eredményekkel, hogy bizton hisszük, hogy iskolája rövid időn belül egyike lesz az ország első zeneiskoláinak.

A tanítás és tananyag alkalmazkodik az orsz. m. kir. zeneakadémiához. Az eddig elért eredmény szinte bámulatos. A kezdő gyermekek kik a hangjegyeket sem ismerték, most már két kulcsban folyékonyan ol-

korona
A kihall-
zzanata
kérdezte
vissza-
s napo-
isztelet-
ifejtette,
el jövő-
ormány-
tlenségi
ulás füg-

eszüik
sinálni,
kés, a
akarják
a saját,
függet-
lfogása.
ember-
ményen
a bank
a azon-
meg-
kérdezt,
bonyo-
és ugy
ói jog
fogják
intézési
dés, ha
időre
és cél-
asságot
lehet
got és
Justh
ódéssel
észéről
m tett,
t, mi-
sen el-
győző-
litikus.

ne-

napilas
zódó ki-
ceni kö-
ni képe-
alapot.
alátta a
ötödik
állíthat-
dott az

ak egé-
közül
ket em-
orolása
fesze-
unkból,
vonat-
én cé-
j zene-
zelebbi
év óta
olyan
ssal s
hogy
időn
zene-

szakodik
z eddig
A kezdő
ismer-
yan ol-

vannak és nemcsak eljátszák, hanem el is énekelik gyakorlataikat, sőt más hangjegyekbe transponálva, két-három hanggal feljebb, vagy lejjebb is eljátszák az eredeti hangnemen kívül. Az elmélet jó részével már is tisztában vannak és pedig nemcsak elmondják gépiesen a hangokat, hanem eléneklik és pontosan le is tudják írni. A zongorán lejátszott hangokat hallás után relative, felsmerik. A memoria fejlesztése szintén előhaladott állapotban van. 6-8 különböző hangot utánénekel csaknem mindegyik tanítvány. A taktus és rhytmikai érzék páratlanul ki van már is fejlődve tanítványainál.

A nagyobbak játékában a gondosan fejlesztett technika lehetővé teszi a szabatos előadást. A kifejező játékban pedig éppen kiváló produkálnak tanítványai, ami nem is csoda, mert P. Nagy Zoltán játékában a közvetlenség fokozottabb mértékben van meg, mint sok körülzáró művészeiben, akit ennek dacára is újabb általában nem látnak nyilvánosan zongora mellett (?) Mind-ezekben halványan körvonaloztuk P. Nagy Zoltán tevékenységét. Bemutatni őt felesleges, hiszen mindenki tudja, hogy mit jelent az ő neve zenei életünk újabb történetében, aki mint hivatott zene-pedagógus, főiskolánk egyik disze. Az ő szerénysége tiltakozik minden dicsérgetés ellen.

Mind Ezeket a nagy közönség tájékoztatására, abból az alkalomból mondtuk el, hogy értesülésünk szerint a zeneiskolában febr. hó 1-én veszi kezdetét az új tanítványok jelentkezése a második félévre.

Markulesz a porondon.

A debreceni III-dik választó polgárai „kegyetlenül“ megtisztelvo érezhetik magukat. Egy valóságos gróf, kiérdemesült Tisza-párti főispán kacérkodik velök, hejh! Mert a reménység színével „zöldre van a, zöldre van a rácsos kapu festve“, a melyen át ismét régi hatalmokban ohajtának visszatérülni ezek az urak. Ezért megis cselekszik ez a gróf most mindent a választók kedvéért és mivel az is régi igazság:

— Igérd meg, no add meg, attól nem szegényedel meg! ez a nemes, helyesebben főnemes gróf a szájharmónikázásban sem fukar. Ha valaki elhiszi, képes neki bebeszélni, vagy az embereivel bebeszélteni, hogy ugyanis ő, már tudniillik Degenfeld-Schomburg József gróf méltóságos, makarónival is meglövi a muszkát, illetőleg osztrákot. Most gangosan gyűrűkzik ahhoz is, hogy az általok, tudniillik a bukott Tisza-hadak által évtizedeken át összehalmozott szemetet, visszavonást egy füttyre kisépri a magyar nemzet augiaszi istállójából. Mert, hogy ő most másminő legény. Tehát térdre előtte debreceni polgárok! Ime megszületett, ő, nem a Messiás! Ennél mégis szerényebbek Degenfeld gróf urék. Hanem Herkules! Az óriás és hegyeket mozgató csodaember, aki eddig is csak rejtőzködött ennek a tilinkóvékony és hosszú urnak a frakkjában! De, aki ime most ledobta a frakkot. Párducbőr kacagányt öltött a hátára és egyhuppantásra Herkulesként, a nemzeti eszmények csodatevő óriásaként pattant elétek a porondra.

Nézzétek, hogy illegeti-billegeti magát. Dobálja a belül üres, papírból fabrikált „vasgolyókat“. A tetszetős görögtüz-fénynél elég vakmerő birokra is kihívni a függetlenségi pártot; a kitömött vádlíja, melle, karja csakugy dagadozik a lángoló nemzeti erőből, de te jó polgárság, józan polgárság, fel ne ülj neki. Mert nem az igazi Herkules ez, hanem csak egy vásári Markulesz, amilyen birkózó vitézek ezeltől járták a vásárokat. Kosárnagy fejökkel el is rémitettek, hamis fogásaikkal és gáncsvetéseikkel földre is buktatták, a porondra terítettek sok nyers erős, de tájékozatlan falusi legényt. Azonban a „hírös“ Kecskeméten megjárta ez a Markulesz. Midőn már több erős legényt földre terített, a becsületért, Kecskemét jó hírnevét az öreg Szilágyi nemzeti ur által ki vele a porondra. Igazán erős

magyar polgár volt ez a nemzeti Szilágyi uram. Soha életében nem ösmerte, nem használta a hamis fogásokat és gáncsokat. Most is hát türte, szenvedte darabig, hogy a kosár nagyfeju — s haju komédiás, a vásári Herkules figurázzon vele. Türte, szenvedte, hogy taszigálta, rángatta, öklelte a német, csupán akkor villant meg a nemzeti ur szeme, midőn a nézők felkiáltottak: — Szilágyi bátyám! Ne hagyja ki-gyelmed magát! Mert még csuffá teszi ez a német.

Ekkor megrillant a Szilágyi bácsi szeme. Egyik kezével a nagy hajába markolt a vásári Herkulesnek. Másik kezével még az ülökéjét kapta marokra.

— No, nesztek! Csak ennyit mondott Szilágyi nemzeti ur és a nézők közé dobt a nagyszájú, nagyorru németet. Aki midőn feltápázkodott, szégyenkezve szaladt el Kecskemétről.

Azért mondom én, hogy itt is hiába minden görögtüz, minden szájharmónikázás! A debreceni nép jobban ösméri Degenfeld-Schomburg Józsefet. Nem Herkules, csak Markulesz ez a főúr! Január huszonnyolcadikán leszen a napja, midőn Degenfeld-Markulesz uramat kidobják a porondról! A debreceni független polgárság önérzete teszi ki a szürét a főnemes grófnak.

VÁRMEGYE.

Veszedeles járvány. Kaba községében a gyermek óvintézet növendékei közt kitért a járványos fültömrigylob, miért is az óvodát a megyei főorvos bizonytalan időre bezáratta. A járvány oly veszedelmes jellegű, hogy a megbetegedett gyermekeknek csaknem fele elpusztul. A tisztí főorvos megtette a szükséges óvintézkedéseket a járvány tovaterjedésének meggátolására.

Rabló mulatótárs. A debreceni kir. ügyészséghez tegnap jelentés érkezett a derecskei csendőrségtől, mely jelentés arról szél, hogy Farkas Zsigmond sárándi legényt Derecskén kirabolták. A tettes Szöllősi Mihály, ki együtt mulatott Farkassal. Mulatás után azzal az ürügygel, hogy lakására viszi, elcsalta Szöllősi a sárándi legényt és az éjszaka sötétjében aztán az ittas állapotban levő legényt kirabolta. A kir. ügyészség az eljárást megindította a rabló legény ellen, ki tettét a csendőrség előtt beismerte.

Megperzselt asszony. Otromba tréfálkodók. Törvényszéki főtárgyalás.

Gonosz és otromba tréfát eszelt ki az elmúlt év szeptember 23-án, midőn arra éppen alkalom kínálkozott, Kurzán Sándor tetéleni lakos. Egy alvó asszony mellé égő üszköt helyezett, melytől a szerencsétlen asszony alsó teste valóságos megperzselődött és oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy mindmáig sem heverte ki az otromba tréfa okozta sérülést, sőt még mindig ágyban fekvő beteg és valószínűleg egész életében viselni fogja a tréfa bélyegét.

A tréfa áldozata, Varga Károlyné Sándor Rozália, tetéleni asszony, ki a fönt nevezett nap reggelén férjének étket vitt a tanýára. A kissé ittas állapotban levő

asszony utközben a mezőn lefeküdt, ahol hamarosan elnyomta az álm. Kurzán Sándor és Teleki Gyula munkások észrevették az összehuzódva alvó asszonyt. mire Teleki elkiáltotta magát:

— Hé, bátyám, disznó van a kupban, perzseljük meg!

Kurzán Sándor pillanatig sem habozott, hanem a kezében levő égő csóvát odatette az asszony mellé, ki azután nem sokára égető fájdalomra ébredt fel. Kétségbeesetten sikoltozott segítségért, de a két ember kárörvendve kacagott rajta és nem mentek segítségére. más mezei munkások mentették ki a tüzből a szerencsétlent, ki súlyos égési sebeket szenvedett.

Ezt az ügyet tárgyalta tegnap a debreceni kir. törvényszék és Kurzán Sándort gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért nyolc havi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A negyedik vigest.

Tegnap délután tartatott meg a negyedik vigest, ismét zsufolt ház és nagy siker mellett.

Az estét a színházi teljes zenekar játéka nyitotta meg, a mely Guiseppe Grapulin „Csabító“ című operájából játszotta el a nyitányt, a szerző személyes vezetése alatt. A művészileg előadott pompás zenéért zajos tapsal adózott a közönség ugy a jeles szerzőnek, mint a derék zenekarnak.

Majd Király Józsefné énekelte előbb egy magyar románcot, majd a „Bibliás ember“ egyik áriáját. Elragadóan szép altangja, érzelmetjes éneke, művészi előadása egy csapásra meghódították a közönséget, mely meleg óvációban részesítette a bájos hangu urnót, kit előbb Mártonfalvy György kísért zongorán s aki később saját maga zongora kísérete mellett adott elő pár magyar dalt, oly szépen, oly szívet-leket andalítóan, hogy méltán kiérdemelte azt a zajos tapsot, mely öneke nyomán felzuggott.

Zilahy Gyula egy magánjelenet előadásával s egy humoros felolvasással ért el hatalmas sikert. Pompás előadása állandó derűtségben tartotta a közönséget, mely kedvencét viharosan megtapsolta.

Ó utána ismét a színházi zenekar lépett az emelvényre s Mártonfalvy vezénylete alatt előadta a „Malom az erdőben“ s a „Zenélő-óra“ című darabokat igen szépen, igen precizen. Őket is zajosan megtapsolták. Majd Báthory Marcsa adott elő egy bájos magán jelenetet. Művészi előadása folyton derűtségben tartotta a hallgatóságot, mely zajosan megtapsolta a bájos kis művésznőt.

Nádor Zsiga egy ügyes monológgal s pár kabarett számmal keltett óriási kacajt s aratott hatalmas tapsot. Ez az ügyes művész rövid időn a közönség kedvence lett mindig derős s mindig diszkrét mókáival.

Horváth Kálmán humoros verssel s pár kacagató dalocskával ért el bámulatos hatást. Ó valóban közszeretetlen álló művész, kit a hallgatóság mindenkor szívesen s örömmel lát s akinek vidám tréfáit s bohóságait élvezettel hallgatja. Természetesen ő is társnagytapsharban részesült. Hasonló elismeréssel adózott a közönség Horváth Kálmánának is, ki csattanós mesés-versekkel aratott jól megérdemelt babért. Az estét Veres Tóni zenekarnak előadása zárta be, mely egy „egyveleg“ s a „Rákóczi-induló“-val keltett általános tet-szést.

SZÍNHÁZ.

Ma, szerdán, január 27-én:

Fuzsitus kisasszony.

Operette 3 felvonás.

HETI MŰSOR.

Csütörtökön: Fuzsitus kisasszony, operett. B. bérl.
Pénteken: Fedora, dráma. C. bérl.
Szombaton: Varázskeringő, operett. A. bérl.
Vasárnap délután: Gépíró kisasszony, operett.
Este: Csizmadia, mint kísértet, szín.

Fuzsitus kisasszony. Régi mese a régi formában, új nevekké. A Debrecenben is jól ismert „Forgószél kisasszony” énekes bohózat, elég szellemes meséje teljesen azonos a tegnapi bemutatott „Fuzsitus kisasszony” vig operettnel címzett bohózzal. Ugyanazok az ötletek nevetetik a hallgatót, mint amott. Itt csak a zene lehetne új, ha nem egy helyt ütné meg a fület remissencia a „Bob herceg” s társaiából. A zene mégis némely helyeiben könnyed, subtilis, sőt a második felvonás végénél kellemségénél fogva közkedveltséggel kecsesített. Az előadás egyike volt a jobbaknak, a szereplők belelétek magukat helyzetükbe, mókáikkal sokat nevettek. A színpadot Rózsa Lili dominálta, aki a címszerepben bájos játékkal, graciozitásával és kellemes énekével valóban elvárásolta a telt ház közönségét, amely elismerésének nemcsak felvonások végén adott zajos ovációkban hangos kifejezést, hanem tetszetős dalai után nyílt színen is, az elementáris erővel felzúgó tapsokkal tüntette ki. A feladott virágok is annak a szeretetnek kifejezői voltak, amely ma is elevenen él a közönségben, kedvenc primadonnája iránt, aki erőssége az énekes előadásoknak. Mellette óriási sikere volt Gyöngyi Izsónak, aki ihletett művészetével állandó derűtségben tartotta a házat. Kitérő partnere volt Horváth Kálmán ezuttal is, aki egy játékban, mint énekes művészzel játszott. Emelték az előadás értékét Gerő Ida, Győre Alajos, Ligeti, Kemény, Radó Anna, Gyöngyi Jolán és Arday Vilma.

Remény. Heyersmann megrázó halászdrámája, mely a híres berlini ensemble itteni vendégzereplése alkalmával színre került Budapesten, február hónapban nálunk is színre kerül. Az igazgatóság nagy gonddal készíti elő ezt a kiváló irodalmi becsű darabot.

Rigoletto. Verdi bájos zenéjű operájából naponta folynak a próbák Mártonfalvy György karaguy vezetésével. Az előadást a messzinai inségesek javára fogják megtartani.

Keserű mézesetek. Kövesy Albert kitűnő énekes bohózata, mely eddig sehol sem került színre és nálunk lesz a premierje. Izráel után a legközelebbi premier lesz színházunkban.

Fedora. Hosszabb pihentetés után Sardou világhírű drámáját, Fedorát tüzte ki műsorra az igazgatóság. Fedorát Gazdy Aranka, Ipanoff Loriszt Ternyei adja.

Ujabb részletek Messzina pusztulásáról. A messzinai rémséges katasztrófáról egyre készülnek hiteles helyszíni felvételek. Eddig csak a rombadólt város látképét tudta az Uranus színház bemutatni, e hét folyamán azonban egész sereg epizódjelennet mutat be közönségének: a mentési munkálatokról, a rombadólt városok minden borzalmas jelenetéről. Az új felvételeket meg fogja előzni egy képsorozat, mely Messzinát a katasztrófa napján tárja a néző elé a maga rémséges valójában.

Pompeji végnapjai, Róma égése és a rómaiak. Tegnapi este immár második nap töltötte be az Uranus színház műsorát az a hatalmas képsorozat, mely közel 200 jelenetben mutatta be a nagyszámú intelligens közönségnek a régi rómaiak életét s a világtörténelemnek az idejükben történt két borzalmas katasztrófáját: Pompeji végnapjait és Róma égését, Nero császár ide-

jében. Annyi csinnal és izléssel van ez a kiváló műsor összeállítva, hogy nem is tudjuk eléggé ajánlani, különösen az intelligens közönség figyelmébe. A remek műsor, mely még két napig, ma és holnap lesz látható, itt következik: 1. Pompeji végnapjai, 500 méter hosszú, 14 jelenetben. — 2. Pompeji és a rómaiak, 46 eredeti főlvetel. — 3. Gladiátorok harca. (Természeti főlvetel.) — 4. Róma égése Nero császár idejében, 12 jelenetben. 600 méter hosszú. — 5. Szicília antik szépségei. (Számítalan, gyönyörű, természetbeni főlvetel.) — 6. Egy cicerone és a mai modern Róma. (Eredeti helyszíni főlvetel.) — 7. Messzina a földrengés után. A világ legnagyobb szenzációja. E hatalmas műsor bemutatása közel 2 óra hosszát tart s az Uranus igazgatósága csak nagy áldozatok árán tudta meghozni. Eppen ezért a helyi árak mérsékelten fel vannak emelve. Az előadások délután 4, este fél 6, 7 órakor kezdődnek. Az utolsó előadás fel 9 órakor veszi kezdetét. Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Jsmét katasztrófa.

A titokzatos földrengés.

A budapesti földrengést jelző készülékek szombaton hajnalban azt jelezték, hogy valahol erős földrengéseknek kellett lenniök s hogy a földrengésnek nyomán bizonyosan nagy pusztulások voltak. Hogy hol volt ama földrengés és hogy milyen méretű volt, arról csak ma érkezett tudósítás.

Egy newyorki távirat ugyanis azt mondja:

— Az egész Pacific-partvidéket árhullámok elpusztították. A veszedelemtől részletes jelentések még nem érkeztek. Hirtelen házmagasságu árhullámok torlódtak a part felé s néhány pillanat alatt egész helységeket öntöttek el. Az árhullám ereje akkora volt, hogy nagykiterjedésű erdőségeket tépett ki és sodort a tengerbe. A árvédögátakat a víz szétrepesztette, az utcákat és a vasutakat felszakgatta, úgy hogy az egész forgalom szünetel. A táviró-vezetékek is elpusztultak s így bővebb adatok nem továbbíthatók a katasztrófáról, de attól tartanak, hogy sok emberélet is esett áldozatul.

Egy másik, ugyancsak newyorki távirat azt mondja, hogy a katasztrófáról sűrűn érkeznek ugyan hírek, de a hatóságok eddig még nem erősítették meg.

UJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai anyakönyvtár (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai muzeum (Collégium) nyitva vasárnap d. e. 10-12. — Városi muzeum (Hatvan-u. 23) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. — Csekonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Gőzei tanszermuzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Zenede Csepő-utca 20. — Tornaocarnok. Péterfia-utca 76. Kéz ügyesítő műhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda és Szombat d. u. 2-5. Siketnéma tanintézet. Csepő-u. Vétőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Közkórház. Péterfia-u. végén, betegok d. u. 2-4-ig látogathatók. Női klinika. Attila-tér. Gyermekmenhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Péterfia-u. Vízgyógyintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Attila-tér. M. A. V. műhely Állomás. István malm. Péterfia-u. Stern kefégyár r.-l. Venkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer ércokpersó gyár. Homokkert. Erőtakarmánygyár Margitfürdőtelep.

* **Debrecen a messzinai katasztrófa sebesültjeinek.** Tudvalevőleg Debrecenben Kovács József polgármester elnöklete alatt megalakult a messzinai sebesültek felsegélyezésére a társadalom előkelő köreiből szervezett bizottság. Ez a bizottság a városházán ülést tartott, ahol dr. Jászai Rezső igazgató bejelentette, hogy a csütörtöki felolvasó estét rendező bizottság százötven koronát adományoz a jelzett célra, amely összeget Mihalovits Jenő, a bizottság pénztárosa mindjárt át is adott. A segély-bizottság ülésén lelkesülten fogadták az első segélyösszeget. Azután a segélyakció további részleteit beszélték meg.

* **Az agg leány halála.** A Kossuth utca 68. számú házban, egy külön butorozott szobában lakott hónapok óta Pelikán Teréz, hatvanhét éves egyedül élő nő, ki az utóbbi időben betegeskedett. A beteg nőt tegnap előtt reggel holtan találták szobájában. A rendőrség a holttestet kiszállította a köz-kórház halottas házába, ahonnan ma délután fogják eltemetni. Az elhunytak hozzátartozói nincsenek és néhány év óta egy jótékony egylet oltalma alatt állott. Valamikor jobb napokat élt, midőn, mint nyelvtanítónő kereste kenyerét. A halál nagy nyomorában érte utól.

* **Gyűjtés a messzinaiak javára.** A gyűjtést a délmagyarországi földrengés áldozatai javára az összes debreceni nőegyletek vették a kezükbe. A nőegyletek elnökségei tegnap délután tartottak közös ülést a városházán Kovács József polgármester elnöklete alatt. Az értekezleten elhatározták, hogy az összes nőegyletek február 2-án közös teastélyt rendeznek az „Arany Bika” összes termeiben, amelynek tiszta jövedelmét a messzinai földrengés áldozatainak felsegélyezésére fogják adni.

* **Cabaret a messzinai földrengés által sújtottak felsegélyezésére.** Vasárnap délután a Bika szálloda dísztermében elsőrangú, művészi nivón álló cabaret lesz a délolaszországi szerencsétlenség által sújtottak felsegélyezésére. A műsor pont negyed 6 órakor kezdődik és szenzációs számokkal részt vesz a társulat színe-java. Az estélyt Horváth Kálmán rendez, konferenszie Gyöngyi Izsó lesz, aki azonkívül több kacagató magánjátékot ad elő. Hisszük, hogy közönségünk e jótékony célra megtölti a Bika díszterem minden zugát. Helyi árak: Páholy 6 K, földszint 1 K 50 fill. és állóhely 50 fillér.

* **Gyűlések.** A választás küszöbén egyre erősebb hullámokat vernek a korteskedések. Nincs vonat, amely ne hozna lelkes érdeklődőt az ország valamelyik részéből. A függetlenségi és 48-as párt képviselői valóságos lelkiismereti kérdést csinálnak belőle, hogy Debrecenbe jöjjenek, a III. kerületi választókat lelkesítsék és maguk is lelkesedjenek. Tegnapi délután a Csanak párt támogatására Debrecenbe érkeztek: Thaly László, Éber Antal, Irsay József, Petrogalli Oszkár, Egry Béla, Wéber János, Dobrovics Milán, Óváry Ferenc, gróf Bethlen István, Szász Zsombor, Kállay Tamás és még számos képviselő, Győre Kálmán, dunavecsei 48-as pártelnök, dr. Pallay Sándor, Kossuth Ferenc

titkára stb. A 48-as párt 6 helyen tartott gyűlést tegnap és mindenütt zsufolt termekben hallgatták a lelkesítő szónoklatokat. Délután 3 órakor a Dréher-vendéglő nagy termében volt gyűlés. A sok beszéd közül ki kell emelnünk gróf Bethlen István beszédét, a ki rámutatott a „nemes“ gróf multjára és jelenére. A jövőjéről nem tudott beszélni, mert az nincs. Az este tartott pártvacsorán, melyen 400 választó vett részt, nagy lelkesedést keltettek beszédeikkel a vendég-képviselők. A biztos diadal reményének öntudata pedig már most betöltheti az egész országot, melynek szeme valóban Debrecenen függ.

* **Elfogott tolvaj.** Pár nappal ezelőtt a rendőrség bünygyi osztályán panaszt tett Jóna Sándorné, hogy költözködés közben ismeretlen tettes 150 korona értékű ruha és fehérneműt ellopta. A rendőrség tegnap elfogta a tettest Szepesi János csavargó személyében, aki az ellopott dolgokat részben orgazdánál helyezte el. A tolvajt letartóztatták és átkísítették a kir. ügyészség fogházába.

* **Korteskedés a polgármester nevében.** A városi tisztviselők körében azt a hírt terjesztették el lelkiismeretlen kortések, hogy Kovács József polgármester gróf Degenfeld-Schomburg József jelöltségét támogatja és az ő győzelmét kívánja. Ez a hír nem igaz. A polgármester kijelentette, hogy ő teljesen semleges és hivatali állását nem alázza le korteskéddel, mert ő tiszteli politikai hitvallását. Tudomásunk van arról is, hogy a polgármester ezen kijelentését közvetlenül is megismételte a tisztviselői előtt.

* **Eljegyzés.** Medgyesi István eljegyezte Greisinger Gizella urleányt, szombaton este.

* **A mai hangverseny.** Ma este tartja a zenekedvelők társasága negyedik — (rendkívüli) hangversenyét, mely iránt valóban, páratlanul nagy az érdeklődés. A művészetnek igazi ünnepe lesz a mai est: korunk legnagyobb énekesnőjét fogjuk hallani. Olyan csodás, édes szóval, mint Ő, kevesen szól-tak még az emberek szívéhez. A természet pazar bőkezűsége ráadásul még valósággal hódolatra készítő külsővel ruházta fel az ünnepeit művésznőt. Wajdits Sári, a zenekedvelők társaságának másik vendége is igen bájos jelenség, ki a regevilág ábrándos hangszereivel, a hárfával sorra meghódította a legelkényeztetettebb városok közönségét is. A hangverseny kezdete fél 8 órakor lesz. Jegyek Csáthy Ferenc ur üzletében és este a pénztárnál 4 és 2 koronáért kaphatók. Páholy már nincs.

* **Ellopott fehérneműk.** Özv. Rác Józsefné, Vigkedvő Mihály utca 66. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, ki fehérneműket lopott tőle. A rendőrség keresi a tolvajt.

* **Boston tánc** kezdet e hó 25-én, hétfőn a Koronában Tisztelettel: Schaf János táncmeister

* **Az utolsó vig-est.** Miután a tegnapi vig-estre igen sokan nem jutottak jegyhez, azt pénteken délután megismétlik, azzal a különbséggel, hogy a műsorba négy egészen új számot vettek fel. Az utolsó vig-estére jegyek a mai naptól kezdve válthatók Antalffy József könyvkereskedésében.

* **A halálbüntetés Franciaországban.** Az egész francia közvéleményt mostanság a halálbüntetés kérdése foglalkoztatja. Az ismeretes képviselőházi tárgyalások során az igazságügyminiszter a szándékos emberölési esetekről (a gyermeköléseket kivéve) két évtizedre visszamenően statisztikai táblázatot mutatott be. 1887-től 1907-ig a halálos ítéletek számát a következő számsorozat mutatja: 28, 28, 32, 28, 27, 37, 28, 22, 24, 14, 19, 20, 11, 20, 9, 16, 17, 18, 29, 41. A kivégzések száma: 9, 9, 7, 15, 9, 15, 14, 7, 6, 4, 10, 6, 1, 3, 1, 2, 1, 3. 1906 és 1907-ben kivégzés nem volt. Nem volt kivégzés 1908-ban sem. A halálbüntetés-ellenes irányzattal szemben álló felfogás hívei fáradszónokul szervezik a közvéleményt. A lapok tekintélyesebbjei ez irányzat ellen foglalnak állást. A megyék s népgyűlések is ilyen értelmű határozatokat hoznak. Az esküdtszék a ciklusok lejártakor ilyen irányú feliratokat intéznek a kormányhoz. Fölmerült az az eszme is, hogy halálbüntetés kiszabásának jogát zsűrire ruházták át. Gioux képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, mely szerint oly esetekben, mikor a bűnösség kimondása a halálbüntetés alkalmazását vonná maga után, az esküdtekhez kérdést kell intézni az iránt, vajjon élethossziglan tartó fogház, vagy halálbüntetés kiszabásának van-e helye? És ez az élethossziglan való fogház (internement à vie avec travail forcé) speciális büntetés-nem gyanánt pótlószere volna a halálbüntetésnek, melyet külön intézetben, vagy legalább is külön osztályban hajtának végre és pedig három, öt évi magáneljárásnak vetve alá az elítéltet.

* **Gyanus haláleset.** Megirtuk, hogy Kazay József mórtelepi kereskedő pár napi szenvedés után meghalt. Holttestét, miután halála körülményeiben büntényt sejtettek, tegnap délután K. Szalay Béla dr. és Varga Emil dr. hatósági orvosok a kórház hullaházában felboncolták és megállapították, hogy a tragikus halál oka véletlen baleset folytán beállott koponyarepedésből származó agyrázkódás. A rendőrség ennél fogva a temetési engedélyt megadta és a további vizsgálatot beszüntette.

* **Augusztus 1-re kiadó lakások a Hungáriában.**

* **Dr. Láng szanatóriumában felvétetek** — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díjak 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtérmekek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám.

* **Boak, muffok, automobil sapkák** 1 frt 80-tól kezdve kaphatók: Kontsek Kornél főtéri üzletében.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főúter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 41. sz. alá intézendő.

Elfogták a kassai rablógyilkost.

Egy közbaka.

Megtalálták a bűnjeleket.

A véres ing.

Kassa, január 26.

Kassa város közönségét néhány nap óta lázas izgalomban tartó rablógyilkosság ügyében, melynek Hajnal Lidia leány esett áldozatul, ma este szenzációs fordulat állott be. A borzalmas és vadállati kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság tettesét, kit szerte az országban mindenfelé erélyesen nyomoztak ma este hat órakor Kassa utcáin egy közbaka személyében elfogták és most már a katonaság börtönében ül vasraverve s úgy várja sorsa eldőlését, mely idő valószínűleg hamarosan be fog következni. Az elfogott rablógyilkos ugyan még ez ideig konokul tagad, de minden jel arra mutat, hogy a véres tettet ő követte el, ami mellett bizonyítanak a nála megtalált bűnjelek is, valamint tétovázó szavai is.

A szenzációs elfogatás részletei a következők:

Ma este hat órakor egy gyalogos katonára állított be Buchstab Zsigmond kassai zálogházashoz, kinél egy gyűrűt akart elhelyezni. A zálogházas azonnal felismerte a gyűrűben a meggyilkolt Hajnal Lidia tulajdonát és titokban intett egyik alkalmazottjának, hogy szaladjon rendőrért. A katonára valószínűleg észrevette a gyanúsítást és hirtelen kiszaladt a zálogházból és futva elmenekült. A zálogházas utána eredt és üldözőbe vette s közben segítségért kiáltott.

Pár pillanat alatt tömegesen üldöztek a menekülő katonát, kit végre is utólérték, de ez kirántotta bajonettjét és azzal támadt üldözőire. A dulakodás hevében a katonára megcsuszott a sikos járdán és elesett, mire ártalmatlanná tették és bekísérték a rendőrfőkapitányságra, ahol az ügyeletes rendőrfőkapitány nyomban kihallgatta.

Vallatása közben eladta, hogy Kiss Jánosnak hívják és a kassai 34. gyalogezredben szolgál, ahol második évét tölti. Tagadja, hogy ő gyilkolta volna meg Hajnal Lidia-t. Azt mondja, hogy azt a gyűrűt, melyet zálogba akart tenni, találta, sőt tárcájából egy másik gyűrűt is kivett. A rendőrfőkapitány mindkét gyűrűt felismerte, mint a meggyilkolt leány elrablott tulajdonát. Majd pedig értesítette Kiss János elfogatásáról az ezredparancsnokságot, ahonnan négy markos katonára azonnal a főkapitányságra ment és a rablógyilkost megvasalva, szuronyok között bekísérték a kaszányába.

A lakatnyában Sártory hadnagy fogta vallatásra a rablógyilkos katonát, ki a hadnagy előtt is megmaradt tagadása mellett. Azt adta elő, hogy a gyűrűket a hóban, fagyban találta. A hadnagy azonnal kutatást tartott Kiss János holmijai között, aminek szenzációs eredménye lett. A katonára lábájában egy véres ingre és egy élesre fent borotvára talált.

Kiss Jánost nyomban hadbíróóság elé állították, ahol a keresztkérdések alatt azt vallotta, hogy őt a IV. századbeli Bartók káplár küldte a gyűrűkkel a zálogházba. Bartók káplár kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Kiss János hazudott, mire Bartók ellen az eljárást megszüntették. A rablógyilkos katonát pedig az est folyamán fogházba zárták.

Kiss János jól ismert alak Kassán. A katonasághoz való bevonulása előtt Paksy József városi tiszt ügyésznél volt inas és ebben a szolgálatban nagyobb összeget lopott, amiért másfél évi börtönbüntetést töltött ki.

Az alatt, míg a katonaságnál folytatták Kiss János kihallgatását, a rendőrség is

Szilágyi Ferencnek és Tamás Jánosnak kíséretében, kik a rablógyilkost elfogták, kihallgatták Hajnal Lidia barátnőt, Polcsa Zsuzsannát és Gombos Erzsébetet, valamint lakásadónóját, Fischer Józsefnét, továbbá Landau ékszerészt, kik a gyűrűkben határozottan fölismerték Hajnal Lidia tulajdonát. A gyűrűk rubinból vannak és két-két briliáns kövel vannak ékesítve.

Kiss Jánost éjjel tíz órakor újból kihallgatták. Ma, szerdán átkísérik a katonaság fogházába. Elfogatása egész Kassán szenzációt keltett.

TÁVIRATOK.

Memorandum a királynak.

Bécs, jan. 26. Justh Gyula ma a kibontakozásról újabb tervezetet terjesztett a király elé. A tervezetet maga olvasta fel a királynak.

A megmentett utasok.

Newyork, január 26. A Baltik nevű gőzös a Republic és a Florida megmentett utasaival délben 12 és fél órakor ideérkezett.

A balkáni események.

Berlin, január 26. A Voss Ztg. jelenti Üszkübből: Az Ausztria-Magyarország és Törökország közt kölcsönös melegezésre létrejött megegyezés a nép széles rétegeiben az egész török sajtó intő és megnyugtató hangja dacára nagyon csekély benyomást tett és egyáltalában nem fogadják azt melegezéssel. A nép hangulatának látható kifejezése nyilvánul meg abban, hogy a bojkott nemcsak hogy tovább tart, de még erősödött is. Sok kereskedő abban a reményben, hogy a bojkott most már megszűnik, táviratilag intézkedett, hogy Ausztriában megrendelt áruikat azonnal indítsák utnak. Most zavarban vannak és aki csak teheti, visszavonja megrendelését, de sok áru már utban van. Az összes üszkübi politikai körök táviratokat küldtek Konstantinápolyba azzal a felszólítással, hogy Boszniát és Hercegovinát pénzért ne harcolják el. Itt szilárdul el vannak tökéltve rá, hogy Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött békekötés után is, a lakosság hangulatának megnyilatkozása utján meg fogják mutatni, hogy azt, ami történt, nem lehet olyan egyszerűen jóvátenni és ezért nem szünnék meg tovább is a bojkottot hirdetni és predikálni.

Polónyi nyilatkozata.

Budapest, január 26. Polónyi Géza a folyosón többek előtt kijelentette, hogy a bankbizottság egy héten belül feltétlenül határoz és a bankkérdés ügye vagy jobbra, vagy balra fog eldőlni.

A tottenhami merénylet.

London, jan. 25. Hivatalos megállapítások szerint a tottenhami revolvermerénylet alkalmával két ember meghalt, 15 megsebesült. Utóbbiak közül öt a kórházban van. A tettes is életben maradt és szintén a kórházban ápolják. Helfeld Pál rigai embert ismerték fel benne. A másik tettes, a ki agyonlőtte magát, egy Jakob nevű orosz ember, a kit London keleti kerületében forradalmi agitátornak ismernek.

HIREK.

Robbanás gróf Andrassy Gyula palotájában. Gróf Andrassy Gyula Fő utca 11. szám alatti palotájában ma délelőtt 11 órakor robbanás történt. A csatorna-nyílás az udvaron be volt favyva, mire egy szőlga petróleumot töltött a kanálisba és azt meggyújtotta. A csatornában összegyűlt gázok felrobbantak, a légnyomás következtében egy földszinti üvegajtó és egy első

emeleti ablak üvegablakjai összetörték. Sérülés nem történt. Budán természetesen az a hír volt elterjedve, hogy az Andrassy-palota felrobbant és az emberek százával özönlöttek az állítólagos robbanás színhelyére.

A székesfehérvári kard-affér. Székesfehérvárról írják: A hadbírósg kiküldöttjei tegnap hallgatták ki lakásán a súlyosan megsebesült Weisz Hugót, akinek vallomását jegyzőkönyvbe foglalták. Weisz vallomása teljesen megegyezik a kihallgatott tanuk vallomásával. A rendőrség már áttette a vizsgálati iratokat a katonai hatósághoz. Weisz állapota még mindig agasztó.

Andrassy pályadíja. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ezer koronás pályadíjat tűzött ki a trachoma aetiologiáját tárgyaló legjobb munka szerzőjének. Eddig három német, két orosz, egy angol és egy egyiptomi munka érkezett be. Andrassy a bírálóbizottságban dr. Grósz Emil budapesti orvost, ezenkívül egy berni és egy zürichi professzort nevezett ki. Az eredményt az idén augusztusban, Budapesten tartandó nemzetközi orvos-kongresszuson kihirdetni.

Reménytelen szerelem.

(Folytatás.)

A mikor Rába Zoltán a hivatalból távozott, hosszabb vagy rövidebb időre, csak róla folyt a szó. A munka, mintna kötelességük sem lenne, nem haladt, abbahagyták, helyette összeültek s folyt a tárgyalás tovább Rába Zoltánról.

— Ez a fiatal ember már akkor feltolta magát, mikor első principálisunk kissé kényelmesebb lett. Attól kezdve következetesen igyekezett felibünk kerülni.

— Ugy van! Ugy van! — helyeselt valamennyi.

— Később még attól sem riadt vissza, hogy a fiatal asszony, Ilona urnő kegyeit hajlássza. Ugy tüntette fel magát, mintha nélküle a hámost vezetni sem lehetne. Pedig közülünk akarki különül megfelelt volna állásának, ha a bizalom akármelyikünkben összpontosul.

— Ugy van! Ugy van! — helyeselt újra az egész tisztviselő csoport.

— De Rába Zoltán tovább ment a hízegésben, ő még arra is képes volt, hogy a lakásába tolakodjék. Ki tudja milyen utonmódon, elég az hozzá, hogy nem nyugodott addig, amíg Ilona urnő a palotájába vette.

— Igaz! Igaz!

— És tudjátok, hogy Rába Zoltán kiszámított terv szerint végezte mindezt?

— Igaz! Igaz!

— O egy olyan célt akart elérni, amely végeredményében sikerült is, hozzájutott a vagyonhoz.

Közben egyikőjük meglátta, hogy jön Rába Zoltán s pillanat alatt szétrobbant a társaság. Mindegyik elfoglalta íróasztalát, sőt Rába Zoltán előtt még hajlongtak is később.

Igy ment ez napokon keresztül. Mindig nőtt az irigység, ami a sanda gyanut is felébresztette. Később már nem elégedtek meg azzal, hogy Rába Zoltán szerencséjének nyitját bolygassák, hanem a legmesszebbmenő gyanut lobbantották lángra. Egymás közt hangoztatni kezdték, hogy volt urnőjüket egyenesen Rába Zoltán kergette a halálba.

Az irigy csoport maga is megőrült ennek a rágalomnak. Rába Zoltán általuk felállított strébersége már kevés volt nekik, a feltámasztott gyanu már alkalmasabb volt arra, hogy hosszasan rágódjanak rajta.

Rába Zoltán azt hitte, hogy becsületes, tiszta rokonszenv veszi körül, hogy hamis hang nem szólal meg mellette, igaz még a bizelgés szava is. Boldog volt. A három népének szeretetét tapasztalta s otthonában gyönyörűséggel beszélt mindig erről.

Folyt. köv.

Áru- és értéktőzsde.

Január 26.

Budapesti gabonátőzsde.

Szilárdan tartott áron elkelt (50 kilogrammonként) 15.000 mm. buza.

Rozs, zab változatlan, tengeri tartott.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet iránya, dacára, hogy amerikai tőzsdék önyolead cts. gyengülést jelentettek, szilárd volt, a hideg időjárás és a készáru piac javulása folytán. A gabona-neműek árai alig emelkedtek.

A forgalom szűk keretben mozgott.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza apr. 1909.	1281	1281—1277
Buza október	1090	1085—1089
Rozs április	1008	1009—1005
Rozs októberre	910	914— 910
Zab októberre	—	—
Zab április	861	893— 862
Tengeri aug.	—	—
Tengeri május 1909	781	753— 780

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén gyenge irányzat uralkodott. Ennek folytán a vezető értékek 1—2 koronával olcsóbb áron kerültek forgalomba. A helyi piacon a Pesti Hazai Első Takarékpénztár tartott, a Közuti vasut részvény 2—3 koronával olcsóbb, a Magyar villamosági részvény 5—6 koronával drágább, a járadékpiac elhatalosult.

A ma vegbement ultimo gyors, sima és változatlan elintéztést nyert.

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Valaki azt az alávaló hirt költötte és terjesztette rólam, hogy átpártoltam a Dégenfeld gróf táborába. Miután az ismeretlen, gaz rágalmozó a sötétben bujkál, ez uton jelentem ki, hogy őt gyáva, hitvány embernek tartom.

Debrecen, 1909. jan. 26.

Hegyi János,
máv. ellenőr.

* E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által

Kényes iny és gyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, g

SCOTT-féle Emulsió-t,

eszményi gyógyszerként fogagja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

A HADÓMEGYEI MEHESZEGYLET

MÉZ

TERHEKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA

DEUTSCH LAJOS

FÜSZERKERESKEDŐ PIACZ-UTCZA 38

Eladó egy ebédő-szekrény, két ruha-szekrény Bethlen utca 13. sz. a. 298

Kanári, énekes és nőtény madarak nagy választékban beszerezhetők Péterfia utca 26. sz. a. 299

Apróhirdetések.

LEVELEZÉS.

MELYIK intelligens idősebb ur volna barátja fiatal barna leánynak kívül szabad idejét kellemesen töltené és anyagilag segítené. Válasz főposta postretant „Varravárlak” 296

AJÁNLAT.

A LEGUTOLSÓ divatu fésű garnitúrák hajtuk hajcsatok, crepp hajbetétek, hajpólok és illatszerek, önbeterváltozó készülékek leszállított áron beszereshetők Márton Gyula divat és rövid-áru üzletében, Piac-u. 9. sz. Bika-szálló mellett. Új harisnyák kötése és fejlesek elfogadtatnak.

HARISNYAKÖTŐ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejlése felvállaltatik Benyáts Eminél Debrecen, Tisza palota. 9118

ORKOLT kávé különlegességek villany üzemű kávépörkölő a kirakatban. Félégyházi Jánosnál, Piac és Miklós utca sarok. 285

Lakóca utca 12. sz. alatt két nagy lakás, emeleti és földszinti, mellékhelyiségek és istállóval kiadó május 1-től, értekezhetni Csapó utca 43. 284

URI emberek ebéd kosztot kapnak Szent-Anna utca 58. szám. 1338

CSOMÓS nyírágseprük gazdaság és gyárak részére legolcsóbban, udvari visszöseprüt 10 drb. vételnél 12 kr. csirok seprük 10 kr. 1 lt. ó bor 24 kr. Glück, Péterfia 76. szám. Telefon 43. 1299

FAEGETÉSHEZ szükséges tárgyak és égető készülékek nagyválasztékban Thaisz Arthur papírárú nagykereskedésében, Bika-szálló mellett. 358

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepék, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrasznál Hatvan utca 2. Kihullott haját veszak.

HA nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. 1079

SZINHÁZI látszóvevők és mindennemű hangszerek részletfizetésre a Schwartz-féle pipa üzletben a városházával szemben, ügynökök kerestetnek. 28

UGYVÉDLI, vagy más irodának alkalmas helyiség a főtéren május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 294

Egy hivatalnok özvegye magános urnál Gazdaszsonyi állást óhaj, elmegy vidékre is ajánkozhat „özvegy asszony” jellegre a kiadóban kiadandó. 295

PIAC utca 11. számnál több rendbeli lakás pincék, raktarak és egy bolthelyiség kiadó, értekezni a kölcsenös segélyző egyetben Kossuth utca 11. 61

ELADÁS.

BOCSKAIBAN Justh Géza szőlője, nyaraló és présházal eladó, értekezhetni a tulajdonossal levélben, Budapest. Dembinszky-u. 44. sz.

HAROM boglya széna és egy kazal zab szalma eladó. Cim a kiadóban. 276

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Kossuth utca 1. szám.

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamos eszengők berendezését, javítását, régi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.

Telefon 168. szám.

Tanuló felvétetik.

Tisztviselők figyelmébe!

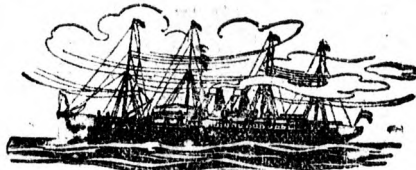
Az o. magy. I. ált. tisztviselő egyesület kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-u 7. sz. a.)

nyugdíj jogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyetemi ügyben, ugyszintén 26

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes rthajgaztással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csevitandó.

Fiume, Abbázi, Lussin, Picolo, Nizza, Venecia, Triest, Miramar, Pola és minden külföldi hajó és vasúti összeköttetésekről fölvilágosítás nyerhető a Nagy Lajos irodájában és ugyanott szerzetetnek be az utazási engedélyekhez szükséges irományok is. Iroda: Csapó utca 13.

Lejtár előtt!

A karácsonyi vásárról még visszamaradt árúk tetemesen leszállított áron!

Eladásra kerülnek:

120 cm. kockás angol kelme	40 és 60	krajcár
120 „ sima posztó	50	70
120 „ angol mintás oboviet		75
120 „ sima gyapju kelme divat színekben		95
80 „ tennisz flanel meleg és puha anyag	17	22
80 „ angolflanelötétminták	26	30
70 „ hők percalin 36 kr. helyett		24
80 „ levantin borduros kiváló minőség		27
80 „ merino delain, remek minták		29
80 „ selyem ruha vászon, minden színben		65
Barchet bluzok ezeltől 2 frt. 25 kr. most		125
Gyapju flanel bluzok ezeltől 3 frt. most		150

Báli idény 1909. év.

70 cm. Áttört batist fehér	25	krajcár
70 „ rayes-batist, remek minták	30	
75 „ fehér pettyes batist	35	
120 „ sírweizi selyem batist	55	
120 „ madeira léghimzések	150	
120 „ gyapju voile, minden színben	120	
Ponges selyem, minden színben	70	
Ruha selymek ezeltől 1.50 és 2 frt. most	80 és 100	

Alkalmi ajánlat!

Az összes szőrmeboák gyári áron alul adatnak.

Szabó Lajos Fiai

női divatruháza,
Debrecen, Tisza-palota.

Legjobb és így a legolcsóbb
villamos világítás
erőátviteli berendezéseket
Fazekas Imre
készíti. Ivlámpák és motorok kezelése és évi karban tartása mérsékelt díj mellett elvállaltatik.
Iroda Piacz utca 77. szám.
Telefon 567. szám.

LÁZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

Nagy Lajos
Hirdetési Nagyvállalata
Csapó utca 13. szám.

Rajta magyarok! Ezt a házat okvetlen meg kell venni!

Ezen háznak utolsó ára 3 ezer forintban volt megállapítva a mérnöki becslés alapján, de közbejött családi körülmények miatt most 2300 forintért meg lehet kapni. Ezen ház a Hatvan utcai kisállomáshoz mindössze 3 perc járásnyira van a Tócsókertben 28. szám alatt és pedig nem bent a kertben, hanem kint a nyílt országúton, tehát közvetlen a fronton, a Nagy József urék boltjuk és korcsmájuk mellett. Tulajdonosa Kofulán Józsefné asszony.

Szép nagy telek, szabályos négyszögben fekszik, területe 425 négyszögöl. Az épület egyszerű ugyan, van rajta két szoba, konyha, spájz. Az udvarban sütő kemence, pince, félszer, göré és sertés öl. 148

Kende Zsigmond

földbirtokos ur „cégény“-i majorjában

19 db. két éves
8 „ három „ és
3 „ négy „

fajtisztán tenyésztett, hatóságilag engedélyezett

magyar bika eladó.

Cim: Cégény (Szatmármegye.) Távirda és vasútállomás: Fehér Gyarmat.

Lovassy Antal

az eladásal megbízott gazdatiszt.